

Öğretmenlerin Kullandıkları Öğretme Stratejilerine Göre Sahip Oldukları Liderlik Türleri

Teachers' Leadership Types Regarding Their Instructional Strategies

İbrahim KAYA¹, Cengiz ERDİK²

¹Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Programları Öğretimi Anabilim Dalı, ibrahim-kayaa@comu.edu.tr

²Akdeniz Üniversitesi, Alanya Eğitim Fakültesi, Matematik Eğitimi Anabilim Dalı, cengizerdik@akdeniz.edu.tr

ÖZ

Geleceğin dünyasını inşa edecek ve önümüzdeki yıllarda kendi ülkesinin başına geçecek olan bireyler, kendisine verilen eğitim sonucunda ülkelerini yöneteceklerdir. Bir ülkenin içerisinde bulunan tüm bireyler, eğitim ve öğretim faaliyetlerine isteyerek veya istemeyerek katılırlar. Okulla tanışan bir birey, okulda göreceği iyi durumlar sonucunda okulu sevecek ve okulda daha başarılı olacaktır. Bu çalışmanın amacı, öğretmenlerin kullandıkları öğretim stratejileri ile hali hazırda sahip oldukları liderlik türü arasında bir ilişki olup olmadığını incelemektir. Bu çalışma da yöntem olarak tarama modeli kullanılmıştır. Veri toplama aracı olarak, araştırmacılar tarafından geçerliliği ve güvenilirliği sınanmış olan iki adet ölçek kullanılmıştır. Bu ölçekler; Kaya ve arkadaşları (2011) tarafından geliştirilen “Öğretim Stratejileri Belirleme Ölçeği”dir. Bu ölçeğin Cronbach's Alpha değeri 0.732 olarak bulunmuştur. Ayrıca Habacı (2012) tarafından geliştirilen “Liderlik Türleri Belirleme Ölçeği” kullanılmıştır. Bu ölçeğin Cronbach's Alpha değeri 0.751 olarak bulunmuştur. Her iki ölçekte İzmir İli Konak İlçesinde görev yapan 256 sınıf öğretmenine uygulanmıştır. Her iki ölçekten elde edilen veriler SPSS programı ile değerlendirilmiş ve öğretmenlerin kullandıkları öğretim stratejileri ile öğretmenlerin sahip oldukları liderlik türleri arasında güçlü bağlar (özellikle sunuş yoluyla öğretim stratejisini benimseyen öğretmenlerin otoriter liderliğe; buluş yoluyla öğretim stratejisini benimseyen öğretmenlerin demokratik liderliğe; araştırma- inceleme yoluyla öğretim stratejisini benimseyen öğretmenlerin karizmatik liderliğe yakın) olduğu sonucuna varılmıştır.

Anahtar Sözcükler: Lider, Liderlik, Öğretmen liderliği, Öğretim stratejileri.

ABSTRACT

Each individual who will build the world of the future and take charge of their own country in the coming years will govern the states as a result of the training. People willingly or unwillingly participate in a country's education and training activities. An individual who met the school will be more successful when they will see in good situation and as a result they will enjoy at school. The purpose of this study is to examine whether there is a relationship between teaching strategies used by teachers and leadership types which they already have. In this study, screening model was used as data collection method; two scales whose validity and reliability were tested

by researcher were used. These scales are “Determination Scale of Teaching Strategies” developed by Kaya and his colleagues (2011). Cronbach's Alpha value of this scale was found as 0,751. On both scales has been applied to 256 active-duty classroom teachers in the district of Konak İzmir Province. The data obtained from both scales were evaluated with the SPSS program; it has been found that there are strong relationship between teaching strategies used by teachers and leadership types owned by teachers (especially, the authoritarian leadership of teachers who adopt through presentation as a teaching strategy; the democratic leadership of the teachers who adopt through the invention as a teaching strategy; the charismatic leadership of the teachers who adopted through the research and investigation as teaching strategies).

Keywords: Leader, Leadership, Teacher leadership, Teaching strategies.

GİRİŞ

Öğretim Stratejileri

Öğretim stratejileri, dersin amaçlarına ulaşmak için öğretmenler tarafından kullanılan her türlü yöntem ve teknik olarak adlandırılabilir (Güven, 2008). Okulda kullanılan stratejiler genel olarak öğrencilerin ortak olan öğrenme düzeyine göre şekillendirilir. Öğretmenin asıl amacı öğrencilerin kendi başlarına öğrenmelerini sağlamaktır. Bir bakıma öğretmen, öğrencilere nasıl öğreneceklerini buldurur ve kılavuzluk eden kişidir.

Öğretim stratejilerinin, öğretmenden öğretmene değişiklik gösterdiği görüldüğü gibi ortamdaki ortama kullanılma şekli de değişebilir. Bu konuda Jacobsen (1968) ve arkadaşlarının yaklaşımları daha ön plana çıkmaktadır (Akt: Şahin, 2007).

Temel Öğretim Yaklaşımları-Yöntem/ Teknik-Kazanım İlişkisi

Yaklaşımlar	Yöntem/Teknikler	Kazanımlar		
		Bilişsel	Duyuşsal	Psiko-motor
Sunuş	Düz anlatım, Gösteri, Soru-cevap, Görüşme, Örnek olay, Sempozyum, Söylev	Bilgi	Alma	Uyarılma
Buluş	Tartışma, Örnek olay, Senaryo, Soru-cevap, Görüşme, Münazara, Zıt panel	Kavrama, Analiz, Sentez	Tepkide bunma, Değer verme	Tüm basamaklar

	Problem çözme, Proje, Gezi-	Uygulama,	Örgütlenme	
Araştırma	Gözlem, Gösterip yaptırma,	Analiz,	Kişilik	Tüm
inceleme	Örnek olay, Deney, Beyin	Sentez,	haline	basamaklar
	Fırtınası, Görüşme	Değerlendirme	getirme	

Sunuş Yoluyla Öğretim

Fidan'a (1998) göre bilgilerin çok dikkatli bir şekilde düzenlenmiş ve öğrenciler tarafından alınmaya hazır bir durumda verilmesi sürecidir. Bilgiler anlatılır, yorumlanır, belirli bir dizide belirli bir sırada, düzenli bir hiyerarşi kullanılarak öğrencilere verilir.

Sunuş stratejisinde anlatılacak konu ile ilgili ilgi uyandırmak için gruba soru sormak faydalı olabilir. Bu şekilde öğrencinin dikkati çekilebilir ve böylelikle öğrenmesi mümkün olabilir. Öğrencinin yeterli güdüsü olmasa da dikkat ettiğinde öğrendiği bildirilmiştir (Özakpınar, 1987).

Sunuş Yoluyla Öğretim 3 Temel aşamada gerçekleşir;

1) Ön organize edicilerin sunulması (başlangıç).

- Kısa sözel ya da görsel ifadeler vardır.
- Ayrıntıya hemen girilmez.
- Geniş bilgiden hemen önce sunulan kısımdır.
- Öğrencinin kodlama sürecini etkiler.

2) Öğretilecek yeni konunun materyalinin sunulması (gelişme).

- Bilgi örgütlenmiş şekilde sunulur.

3) Bilişsel örgütlemenin sunulması güçlendirilmesi.

- Öğrencinin etkin katılımının sağlanması ve dikkatinin sürdürülmesi önemlidir. Öğrenci basamak basamak genel kavramlardan özel bilgilere, somut örneklere doğru ilerler (Senemoğlu, 2001).

Anlamalı öğrenmenin düzenlenmesi için şu iki hususun yerine getirilmesi gerekir.

- 1) Öğretilen bilgiler kendi içinde bir bütünlük ve anlam taşımalıdır.
- 2) Anlamlı öğrenme için öğrencilerden olumlu yönde bir hazırlığın olması gerekir.

Buluş Yoluyla Öğretim Stratejisi

Bruner, öğrenmede konu alanı yapısını anlamının önemi vurgulanmıştır. Bu yapıyı doğru anlayabilmenin yolunun ise, bireyin öğrenmede aktif olması ve buluş yapması olduğunu savunmuştur. Ayrıca öğrenmede tümevarım, usavurma yolunun üstünlüğünü savunmuştur (Senemoğlu, 2001).

Bruner, öğrenme isteğinin içsel bir motif olduğu ve bireyin, bu motifin kaynağını da, ödülünü de bizzat kendi çalışmalarında bulabileceği görüşündedir (Bruner, 1968). Ayrıca Bruner (1968), öğrenmede dıştan verilen pekiştiricilerden ziyade içsel pekiştiricilerin önemli olduğundan bahsetmiş ve bir soruyu –başkasından direkt olarak yardım almaksızın- kendi başına çözmeye, kendi kendine yeni bir bilginin farkına varma, bilgiyi keşfetme sonucunda duyulan başarıma hazzının o birey için, motivasyonunu artırıcı içsel pekiştirici olduğunu vurgulamıştır.

Bu yöntemin uygulanabileceği konuyu seçmek ve öğrencilere buluş yapmalarına fırsat verecek şekilde öğretim ortamını düzenlemektir.

Öğretmen;

- Etkili geri bildirimler sunabilmeli,
- Öğrencileri motive edebilmeli,
- Konu ile ilgili çok sayıda örnek sağlayabilmelidir (Demirel, 2002).

Jacobsen ve arkadaşları, buluş yoluyla öğretimi şu şekilde özetlemektedir (Akt:

Büyükkaragöz & Çivi, 1997; Yılmaz & Sünbül, 2003).

- 1) Öğretmenin örnekleri sunması
- 2) Öğrencilerin örnekleri betimlemesi
- 3) Öğretmenin ek örnekler vermesi
- 4) Öğrencilerin ek örnekleri betimlemesi ve öncekilerle karşılaştırması
- 5) Öğrencilerin ek örnek ve örnek olmayan durumları sunması
- 6) Öğrencilerin zıt örnekleri karşılaştırmaları

- 7) Öğretmenin, öğrencilerin teşhis ettikleri özellikleri, ilişkileri, ilkeleri vurgulaması
- 8) Öğrencilerin ilişkileri ve özellikleri ifade etmeleri ve tanımlamaları
- 9) Öğretmenin öğrencilerden ek örnekler istemesi

Bu 9 basamaktan sonra konunun amacına ulaşmak esas amaçtır. Öğrenciler istenilen hedefe ulaşamıyor veya hedefin belli bir kısmına kadar gidebiliyorsa; son nokta konmadan ders bitirilmemelidir. Öğrencilerden alınan bilgilerin doğru olanlarını özümseyip, hedefe yaklaşmakta daha sistemli ve daha kalıcı olan örnekleri vermek yine öğretmenin görevidir.

Araştırma İnceleme Yoluyla Öğretme Stratejisi

Araştırma ve incelemeyi temel alan bu yaklaşımda ise, öğrenme ve öğretme etkililiğinde sorun (problem) çözme yöntemi izlenir. Öğretmen buluş yoluyla öğretme yönteminde olduğu gibi, yine bir yol gösterici ve gerektiğinde yönlendirici konumunda bulunur. Böylece öğrenci, araştırmalar ve incelemeler yaparak bir sorunun nasıl çözümlenebileceğini öğrenmiş olur. Sorunlara karmaşık olarak değil de, sistemli bir süreç içerisinde yaklaşabilirse çok olumlu sonuçlar elde edebilirler (Sözer, 1998).

Bu stratejiyi geliştiren Suchman'a göre (Akt: Toktaş, 2005);

- 1- Öğrenciler bir problem ya da bilgi içeriğini ilginç buldukları zaman doğal olarak araştırırlar.
- 2- Öğrenciler kendi düşünme stratejilerinin farkına varabilirler ve bunları yeni yaklaşımlarla geliştirebilirler.
- 3- Yeni yaklaşımlar doğrudan öğretilebilir ve öğrencilerin var olan stratejilerine ilave edilebilirler.

Bu stratejiyle ders şu şekilde işlenir (Senemoğlu, 2001);

- 1) Problemin öğrenciler tarafından fark edilmesi, hissedilmesi
- 2) Problem durumunun tanımlanması ve netleştirilmesi
- 3) Probleme ilgili hipotezlerin kurulması

- 4) Problemin çözülmesi için yöntem geliştirme ve verilerin, kanıtların toplanması
- 5) Toplanan veri ve kanıtların analizi, analiz sonuçlarının karşılaştırılması, yorumlanması, hipotezlerin test edilmesi ve sonuca ulaşılmasıdır.

Araştırmanın ilk bölümünde öğretmenin rolü, problem durumunu seçmek, problemi seçme sürecinde anlaşmazlık olduğunda danışmanlık yapmaktır. 2. ve 3. aşamada problemin tanımlanması ve hipotezlerin kurulması aşamasıdır. Bir araştırmanın en önemli bölümü olduğundan bu aşamaların doğru yapılması şarttır. Öğretmenin buradaki görevi, gerektiğinde müdahaleler yapmasıdır.

Liderlik

Lider, kişilerin rollerini belirler, neyi, ne zaman, nasıl ve nerede yapılacağını tespit eder ve yapılanları kontrol eder. İlişkilere önem veren, davranışta ise lider; astlara gerekli desteği vererek, karşılıklı ilişkileri kolaylaştırarak onları motive eder (Bozbey, 1997).

Lider, liderlik vasıflarını üzerinde taşıyan, bulunduğu grup tarafından onaylanan ve grup üyelerini ortak bir paydada toplayarak hedefler peşinde yürütebilen kişidir diyebiliriz. Lider; bağlı bulunduğu grubun amaçlarını belirleyen ve amaçlar doğrultusunda grup üyelerini etkileyen ve davranışa yönelten kişidir (Sabuncuoğlu & Tüz, 1998). Eren (1998) grup üyesi olan ancak örgütlenme, planlama, ikna etme ve harekete geçirme yetenekleri olan kimseyi lider olarak tanımlamıştır.

Liderlik türlerini aşağıdaki gibi sıralayabiliriz:

Otoriter (Emredici) Lider

Emredici liderlik davranışlarına, çalışanlar üzerinde hâkimiyet kurma, eli sopalı yönetimi benimseme, öğrencinin her yaptığını gözleme, öğrencilerin faaliyetlerini kontrol etme, otokratik, öğrenenleri yakından denetleme, konuşması dinlemesine oranla daha yüksek olma ve benzeri davranışlar örnek olarak verilebilir (Turan, 1998).

Arıkan (2001) otoriter liderin özellikleri arasında şunları göstermiştir:

- 1) Otoriter lider, grubun amaçlarını ve politikalarını bütünüyle kendisi belirler.

- 2) Otoriter lider, hangi işlerin yapılacağını ve bu işlerin nasıl yerine getirileceğini bizzat kendisi belirler.
- 3) Otoriter lider, kendisini grup faaliyetlerinden ayrı tutar.
- 4) Astarları hakkında olumlu ve ya olumsuz değerlendirmelerde kişisel bir tutum takınır.
- 5) Yalnızca emir verir ve bu emirlerin grup üyelerince yerine getirilmesini ister. Emirlerine göre hareket edenleri ödüllendirir, etmeyenleri de cezalandırır.
- 6) Otoriter liderin otoritesi, sahip olduğu güç ve kuvvete dayanır. Verdiği emirler için hiçbir neden göstermez ve kendisine getirilen önerileri de kabul etmez.
- 7) Ödül dağıtımında tamamen şahsi davranır, sebep göstermeden grup üyelerini eleştirir. Bu tip lider, aktif grup katılımdan uzak kalır.

Demokratik Lider

Goleman'a (2002) göre liderin güçlü bir vizyonu varsa, demokratik tarz o vizyonun nasıl gerçekleştirileceğine ilişkin görüşlerin yüzeye çıkarılmasına ya da bunu yapmak için taze fikirlerin üretilmesine yardımcı olur. Ancak bu fikirlere aşırı bel bağlandığında fikirlerin karmaşıklaşması ve görüş birliğine bir türlü varılamaması kaçınılmazdır. Ayrıca çok değişik insanlara uyum sağlama yeteneğinden yoksun olan bir lider, yanlış fikirler edinmeye daha fazla maruz kalacaktır.

Demokratik, katılımcı ve fikir dayanışmaya önem veren liderlik türünün otoriter liderlikten daha iyi olduğu ilke olarak kabul edilmiştir. Ancak bunun iş yapılan ortamın ve grubun özelliklerine göre değişebileceğini söylemek yanlış olmayacaktır (Eren, 1989).

Demokratik liderin özellikleri şunlardır (Arıkan, 2001);

- 1) Grup politikası, liderin grup üyelerini tartışmaya teşvik etmesi sonucunda belirlenmektedir.
- 2) Demokratik lider, tartışma öncesi grup üyelerine konu hakkında genel bilgiler vermektedir. Teknik bilgi için lider en az iki seçenek sunmakta ve seçim işini grup üyelerine bırakmaktadır.

- 3) Sorumluluğun dağıtımı ve iş bölümünün oluşturulması gruba bırakılmalıdır.
- 4) Demokratik lider, yargılama ve eleştirilerde nesnel olmaya çalışmaktadır.
- 5) Demokratik lider, bütün konularda grup üyelerine güvenmektedir.
- 6) Grup üyeleri her konuda kendilerini tamamen serbest hissetmektedir.

Karizmatik Lider

Karizmatik liderlik, yöneticilerin bir vizyon ve misyon duygusuna sahip olmasıdır. Karizmatik liderliğin diğer özellikleri ise saygı, güven ve sadakattir. Bu liderler, izleyenlerin kendi kişiliği ile çok güçlü özdeşim kurmasını sağlamış ve izleyenlerin üzerinde yoğun duygusal izlenimler bırakmışlardır (Çelik, 2000).

Karizma; bir grubun algılarının ve atıflarının

- a) Liderin nitelik ve davranışları tarafından,
- b) Liderin yer aldığı durum ya da koşullar tarafından,
- c) İzleyicilerin gereksinimleri tarafından etkilenmesi sonucu olarak elde edilen ve izleyicileri, liderin kendisi için harekete geçirebilen bir güç (veya etkileşim süreci) olarak tanımlanabilir (Kılınç, 1996).

Karizmatik liderin özellikleri aşağıdaki şekilde sıralanmıştır (Cafoğlu, 1997);

- 1) Olağan üstü yeteneklere sahip olmak,
- 2) Yüksek özgüven,
- 3) Yüksek etkileme ve baskın olma ihtiyacı,
- 4) İnançları doğrultusunda ikna etme yeteneği,
- 5) Risk alabilme,
- 6) Kendini dava için feda etme,
- 7) Vizyona ulaşmak için yüksek maliyete katlanma,
- 8) İzleyicilerin ihtiyaçlarına önem verme,
- 9) Kriz durumlarında radikal çözümler üretebilme,
- 10) Yeteneklerinde süreklilik taşıması,

11) Üstün bir zekâya sahip olması.

Problem Cümlesi

İlköğretim sınıf öğretmenlerinin, derslerinde sıklıkla kullandıkları öğretim stratejilerine göre (sunuş yoluyla öğretim stratejisi, buluş yoluyla öğretim stratejisi, araştırma-inceleme yoluyla öğretim stratejisi) sahip oldukları liderlik türleri (otoriter lider, demokratik lider, karizmatik lider) arasında ilişki var mıdır?

Çalışmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı; sınıf öğretmenlerinin benimsedikleri öğretim stratejilerine göre liderlik tiplerini tespit etmektir. Öğretmenlerin benimsedikleri öğretim stratejilerinin, sahip oldukları liderlik özelliklerine göre değişkenlik gösterip göstermediği belirlenmeye çalışılmıştır.

Bu genel amaç çerçevesinde aşağıdaki soruların cevapları aranmıştır.

1. Öğretmenlerin, benimsedikleri öğretim stratejileri sahip oldukları liderlik türleri arasında ilişki var mıdır?
2. Öğretmenlerin kişisel özellikleri (sosyo-ekonomik durum, kıdem, cinsiyet, mezuniyet) benimsedikleri öğretim stratejileri arasında ilişki var mıdır?
3. Öğretmenlerin kişisel özellikleri (sosyo-ekonomik, kıdem, cinsiyet, mezuniyet) sahip oldukları liderlik türleri arasında ilişki var mıdır?

Çalışmanın Önemi

Konuyla ilgili literatür tarandığında “öğretim stratejileri” ve “liderlik” kavramları ile ilgili çok sayıda makale, tez ve kitaba ulaşılmışna rağmen; bu iki kavramın birbirleriyle olan ilişkilerini inceleyen hiçbir çalışmaya rastlanamamıştır. Liderlikle kavramıyla ilgili çalışmalar genel olarak okul yöneticileri üzerinde yoğunlaşmaktadır. Oysaki liderlik, öğretmenlerde mutlaka bulunması gereken bir özelliktir. Bu nedenle, öğretmenlerin sahip oldukları liderlik türlerinin bilinmesi ve eğitim-öğretim ortamlarında öğretmenlerin daha faydalı olabilmeleri için gereken önlemlerin alınması açısından yapılan bu çalışma önem arz etmektedir.

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, çalışma grubu, araştırmada kullanılan ölçme araçları, verilerin toplanması ve çözümlenmesiyle ilgili bilgilere yer verilmiştir.

Araştırmanın Modeli

Betimsel nitelikte olan bu araştırmada var olan durumu saptamaya yönelik “survey” ya da “tarama” modeli kullanılmıştır. Tarama modelleri geçmişte veya halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yöntemidir (Karasar, 1999).

Betimleme araştırması genişlemesine bir çalışmadır. Dayandığı ilkeler araştırmanın konusuna ve alanına uygun düştüğü için bu yöntem seçilmiştir.

Evren ve Örneklem

Bu araştırma 2008–2009 eğitim-öğretim yılının ikinci yarısında yapılmıştır. Çalışma evrenini, İzmir ilinde görev yapan ilköğretim sınıf öğretmenleri oluşturmaktadır. İlköğretim okullarının çok sayıda bulunması ve ilköğretim II. Kademe sınıf öğretmenine kolaylıkla ulaşılabilmesi nedeniyle işlevsel olması ile örneklem büyüklüğünün göreceli olarak yüksek tutulması sağlanmaya çalışılmıştır. Çalışmanın örneklemini Konak İlçesinde görev yapan ilköğretim sınıf öğretmenleri oluşturmaktadır. Konak ilçesinin örneklem olarak alınış sebebi; İzmir ilinin merkez ilçesi ve en kalabalık, en büyük, en kozmopolit yapıya sahip ilçesi olmasındandır. Örneklem okullar tesadüfi bir şekilde seçilmiştir. İzmir genelinde toplam 33417 öğretmen vardır ve 1462 okul bulunmaktadır (MEB, 2008). İzmir ilinin Konak ilçesinde ise toplam 115 okul bulunmakta, 2621 öğretmen görev yapmaktadır. Ayrıca bu öğretmenlerin 1023'ü sınıf öğretmeni olarak görev yapmaktadır (MEB, 2008). Araştırmada, Konak ilçesinde görev yapmakta olan toplam 256 sınıf öğretmenin görüşlerine başvurulmuştur. Elde edilen bilgilerden yararlanılarak genellemelere gidilmeye çalışılmıştır. Bu sayı, Konak ilçesindeki toplam sınıf öğretmenin %25,02'ini oluşturmaktadır.

Ölçme Araçları

Bu araştırmada belirlenmeye çalışılan öğretmenlerin benimsedikleri öğretim stratejileri ve sahip oldukları liderlik türleri olduğu için gözlem, görüşme ya da ölçek gibi veri toplama araçları kullanılabilir.

Araştırmada kullanılan ölçeklerden elde edilen verilere SPSS istatistik paket programı ile gerekli analizler yapılmıştır. Araştırmacı tarafından geliştirilen "*öğretim stratejileri belirleme ölçeği*" (Kaya ve diğer; 2011) ile araştırmaya katılan 256 sınıf öğretmeninden her birinin ağırlıkla benimsediği öğretim stratejileri belirlenmiştir. Bu ölçeğin Cronbach's Alpha değeri .732 olarak çıkmıştır. Ayrıca (Habacı, 2012) tarafından geliştirilen "*liderlik türleri belirleme ölçeği*" araştırmaya katılan tüm öğretmenlere uygulanmış ve her birinin sahip olduğu liderlik türünün belirlenmesine çalışılmıştır. Bu ölçeğinde Cronbach's Alpha değeri .751 olarak çıkmıştır.

Verilerin Analizi

Araştırmada, her bir öğretmenin ağırlıkla benimsediği öğretim stratejisi, öğretim stratejileri belirleme ölçeğine verdiği yanıtlar kullanılarak belirlenmiştir. Bu belirleme esnasında ölçeğin içerisindeki ölçek maddeleri belirli bir özelliği ölçmek üzere hazırlandığına dikkat edilmiştir. Örneğin demokratik liderlik özelliklerini ölçen maddeler ölçeğin içerisine dağıtılmıştır. Hangi maddenin hangi özelliği ölçtüğü, ölçeği cevaplayan sınıf öğretmeni tarafından bilinmemektedir. Öğretmenler ölçeği doldurduktan sonra, araştırmacı tarafından her bir ölçeğe verilen cevaplar, bu cevaplara verilen puanlar toplanılmıştır ve öğretmenin hangi liderlik tipine daha yakın olduğuna bu yolla ulaşılmaktadır. Bunun sonucunda sınıf öğretmenlerinin sahip oldukları liderlik türleri bu ölçek kullanılarak tespit edilmiştir. Örneğin, sunuş yoluyla öğretim stratejisini ağırlıklı olarak benimseyen öğretmenler bu yöndeki maddelere daha fazla katılma eğilimi göstermiş, diğer maddelerden ise daha düşük puanlar almışlardır. Yani öğretmenlerin her iki ölçekten de aldıkları toplam puanlar belirlenmiş, buna göre ağırlıkla benimsedikleri stratejiler ve sahip oldukları liderlik türleri tespit edilmiştir.

BULGULAR

Araştırma sonrasında her iki ölçekten elde edilen veriler analiz edilmiş ve aynı öğretme stratejilerini benimseyen öğretmenlerin, aynı liderlik türlerine sahip olup olmadıkları belirlenmeye çalışılmıştır. Bunun için Pearson Korelasyon değeri hesaplanmıştır.

Tablo 1. Demokratik Liderlik Türü İle Buluş Yoluyla Öğretme Stratejisi Arasındaki Korelasyon

		Demokratik Liderlik	Buluş Yoluyla Öğretme
Demokratik Liderlik	Pearson Korelasyonu	1	,608
	Sig. (İki yönlü olasılık değeri)		,000
	Toplam	256	256
Buluş Yoluyla Öğretme	Pearson Korelasyonu	,608	1
	Sig. (İki yönlü olasılık değeri)	,000	
	Toplam	256	256

Pearson Korelasyon ifadesinin karşısındaki 0,608 değeri “r” ile ifade edilir ve - 1 ile + 1 arasında bir değer alır. Burada ilişkinin yönünü “r”nin işareti, derecesini ise katsayının büyüklüğü belirler. Eksi değerler bir değişken artarken diğerinin azaldığını, artı değerler ise her iki değişkenin aldığı değerlerin birlikte artış ve azalış gösterdiğinin göstergesidir. Buluş yoluyla öğretme stratejisi ile demokratik liderlik arasındaki korelasyon incelenmiş ve elde edilen değer yüksek bulunmuştur. Tablodaki 0,608 değeri Buluş Yoluyla Öğretme Stratejisi ile Demokratik Liderlik arasında güçlü pozitif doğrusal bir ilişki olduğunu göstermektedir.

Tablo 2. Buluş Yoluyla Öğretme Stratejisi ile Demokratik Liderlik Kolmogorov-Smirnov Tek Örneklem Testi

		Buluş Yoluyla Öğretme	Demokratik Lider
Toplam		256	256
Tahmini aralıklar (a, b)	Ortalama	33,1531	40,7341
	SS	4,30246	4,91773

Uç değişkenler	Mutlak değer	,096	,098
	Pozitif	,096	,098
	Negatif	-,063	-,066
Kolmogorov-Smirnov Z		1,032	1,051
Asymp. Sig. (İki örneklem testi)		,249	,223

Kolmogorov-Smirnov Z Asymp. Sig. (İki örneklem testi) 0.05'den büyükse ilgili değişkenin normal dağılıma sahiptir. Burada dağılımlar 0,249 ve 0,223 çıktığı görülmektedir ve buradan yola çıkılarak iki değişkenimiz (buluş yoluyla öğretme stratejisi ile demokratik liderlik) arasında normal dağılım vardır.

Ölçümlerimizin normal dağılıma olan benzerliği ne kadar artarsa bu ölçümlerin evrene ait olduğuna dair kesinliği de artar, ölçümlerin evrene ait olması demek, bu ölçümlerin yukarıda bahsedilen evrenin normal dağılıma uygun davranışına uygun olması demektir. Yani iki değer normal dağılım göstermesi, istenilen özelliğe ölçmeye uygun olduğunu göstermektedir (Şeker & Gençdoğan, 2006).

Tablo 3. Sunuş Yoluyla Öğretme ile Otoriter Liderlik Arasındaki Korelasyon

		Sunuş Yoluyla Öğretim	Otoriter Lider
Sunuş Yoluyla Öğretim	Pearson Korelasyonu	1	,324(**)
	Sig. (İki yönlü olasılık değeri)		,001
	Toplam	256	256
Otoriter Lider	Pearson Korelasyonu	,324(**)	1
	Sig. (İki yönlü olasılık değeri)	,001	
	Toplam	256	256

Pearson Korelasyon ifadesinin karşısındaki 0,324 değeri "r" ile ifade edilir ve - 1 ile + 1 arasında bir değer alır. "Burada ilişkinin yönünü "r"nin işareti, derecesini ise katsayının büyüklüğü belirler" (Şeker & Gençdoğan, 2006). Eksi değerler bir değişken artarken diğerinin azaldığını, artı değerler ise her iki değişkenin aldığı değerlerin birlikte artış ve azalış gösterdiğinin göstergesidir.

Tablodaki 0,324 değeri ise Sunuş Yoluyla Öğretme Stratejisi ile Otoriter Liderlik arasında güçlü pozitif doğrusal bir ilişki olduğunu göstermektedir.

Tablo 4. Sunuş Yoluyla Öğretme Stratejisi ile Otoriter Lider Kolmogorov-Smirnov Tek Örneklem Testi

		Sunuş Öğretme Stratejisi	Yoluyla Otoriter Lider
Toplam		256	256
Tahmini aralıklar (a,b)	Ortalama	21,6724	25,7810
	Standart Sapma	4,19477	4,69176
Uç Değişkenler	Mutlak Değer	,100	,083
	Pozitif	,058	,067
	Negatif	-,100	-,083
Kolmogorov-Smirnov Z		1,078	,899
Asymp. Sig. (İki örneklem testi)		,202	,398

Burada dağılımlar 0,202 ve 0,398 çıktığı görülmektedir ve buradan yola çıkılarak iki değişkenimiz (sunuş yoluyla öğretim stratejisi ile otoriter liderlik) arasında normal dağılım vardır.

Tablo 5. Araştırma-İnceleme Yoluyla Öğretme Stratejisi ile Karizmatik Liderlik Arasındaki Korelasyon

		Araştırma- İnceleme	Karizmatik
Araştırma-İnceleme	Pearson Korelasyonu	1	,593(**)
	Sig. (İki yönlü olasılık değeri)		,000
	Toplam	256	256
Karizmatik Lider	Pearson Korelasyon	,578(**)	1
	Sig. (İki yönlü olasılık değeri)	,000	
	Toplam	256	256

Pearson Korelasyon ifadesinin karşısındaki 0,593 değeri “r” ile ifade edilir ve - 1 ile + 1 arasında bir değer alır. Burada ilişkinin yönünü “r”nin işareti, derecesini ise katsayının büyüklüğü belirler. Eksi değerler bir değişken artarken diğerinin azaldığını, artı

değerler ise her iki değişkenin aldığı değerlerin birlikte artış ve azalış gösterdiğinin göstergesidir.

Tablodaki 0,593 değeri ise Araştırma-İnceleme Yoluyla Öğretme Stratejisi ile Karizmatik Liderlik arasında güçlü pozitif doğrusal bir ilişki olduğunu göstermektedir.

Tablo 6. Araştırma-İnceleme Yoluyla Öğretme Stratejisi ile Karizmatik Liderlik Kolmogorov-Smirnov Tek Örneklem Testi

		Araştırma-İnceleme	Karizmatik Lider
Toplam		256	256
Tahmini aralıklar (a, b)	Ortalama	29,2552	41,7593
	Standart Sapma	5,32299	5,37965
Uç Değişkenler	Mutlak değer	,072	,126
	Pozitif	,063	,126
	Negatif	-,072	-,064
Kolmogorov-Smirnov Z		,772	1,352
Asymp. Sig. (İki örneklem testi)		,594	,062

Burada dağılımlar 0,594 ve 0,062 çıktığı görülmektedir ve buradan yola çıkılarak iki değişkenimiz (araştırma-inceleme yoluyla öğretme stratejisi ile karizmatik liderlik) arasında normal dağılım vardır denilebilir.

Ardından öğretme stratejileri belirleme ölçeğinden ve liderlik türleri belirleme ölçeğinden elde edilen verilerin frekans ve yüzde değerleri ile Ki-Kare bağımsızlık testinden elde edilen değerlere ve yorumlara yer verilmiştir.

Aşağıdaki tabloda öğretmenlere uygulanan öğretme stratejileri belirleme ölçeğinden elde edilen veriler görülmektedir. Frekans değerlerinin örneklem üzerindeki dağılımı yer almaktadır.

Tablo 7. Liderlik Türü ile Öğretim Stratejisi Arasındaki İlişki

		Liderlik			TOPLAM		
		Otoriter	Demokratik	Karizmatik			
S T R A T E J İ	Sunuş Yoluyla Öğretim	Sayımı	13	8	10	31	
		Beklenen Sayım	4,4	15,9	10,8	31,0	
		% içinde strateji	41,9%	25,8%	32,3%	100,0%	
		% içinde liderlik	36,1%	6,1%	11,2%	12,1%	
		Sayımı	12	108	19	139	
		Buluş Yoluyla Öğretim	Beklenen Sayım	19,5	71,1	48,3	139,0
		% içinde strateji	8,6%	77,7%	13,7%	100,0%	
		% içinde liderlik	33,3%	82,4%	21,3%	54,3%	
		Sayımı	11	15	60	86	
		Araştırma İnceleme Yoluyla Öğretim	Beklenen Sayım	12,1	44,0	29,9	86,0
		% içinde strateji	12,8%	17,4%	69,8%	100,0%	
		% içinde liderlik	30,6%	11,5%	67,4%	33,6%	
	Sayımı	36	131	89	256		
TOPLAM	Beklenen Sayım	36,0	131,0	89,0	256,0		
	% içinde strateji	14,1%	51,2%	34,8%	100,0%		
	% içinde liderlik	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%		

Tablo 7 incelendiğinde 139 öğretmenin buluş yoluyla öğretim stratejisini en fazla benimsediği ortaya çıkmıştır. 86 kişi araştırma-inceleme yoluyla öğretim stratejisini, 31 kişi de sunuş yoluyla öğretim stratejisini en fazla benimsediği ortaya çıkmıştır. Bir sınıfta sadece buluş yoluyla öğretim, sadece sunuş yoluyla öğretim ya da araştırma-inceleme yoluyla öğretimin kullanılmadığı bilinen bir gerçektir. Yukarıda çıkan sonuçlar öğretmenlerin hangi stratejiyi daha fazla benimsediğini ortaya koymaktadır. Ayrıca yukarıdaki sonuçlara ulaşırken; örneğin liderlik türleri belirleme ölçeğinin içine daha önceden araştırmacı tarafından hazırlanan ölçek maddeleri dağınık şekilde yerleştirilmiştir. Sınıf öğretmenlerinin bu ölçek maddelerine verdikleri cevaplardan, her

bir faktör için verilen cevaplardan elde edilen puanlar toplanmıştır. Bunun sonucunda sınıf öğretmeninin hangi liderlik türüne daha yakın olduğu tespit edilmeye çalışılmıştır.

Liderlik türleri belirleme ölçeği olarak kullandığımız ölçeğimize öğretmenlerin verdiği cevaplara göre şöyle sonuçlar çıkmıştır. 131 öğretmenin demokratik lider tipi ilk sırada çıkmıştır. 89 öğretmenin karizmatik liderlik tipi ilk sırada çıkmıştır. 36 öğretmenin otoriter liderlik tipi ilk sırada çıkmıştır. Burada çıkan sonuçlara göre, öğretmenlerimizin yarıya yakını demokratik liderlik tipine sahiptir diyebiliriz.

Çıkan sonuçlara göre öğretmenlerin genellikle buluş yoluyla öğretme stratejisini sonra araştırma-inceleme yoluyla öğretme stratejisini en son olarak da sunuş yoluyla öğretme stratejisini benimsedikleri ortaya çıkmıştır. Öğretmenlerin genellikle demokratik liderlik tipine sonra karizmatik liderlik tipine en son olarak ta otoriter liderlik tipine sahip olduğu ortaya çıkmaktadır.

Bu işlemlere ek olarak öğretmenlerin benimsedikleri öğretme stratejileri ile sahip oldukları liderlik arasında bir bağlantı olup olmadığı incelenmiştir. Yapılan analizler sonrasında aynı tip öğretme stratejisini benimseyen öğretmenlerin aynı tip liderlik türüne sahip oldukları belirlenmiştir. Bu inceleme esnasında bir öğretmenin öğretme stratejilerini belirleme ölçeği ile liderlik türlerini belirleme ölçeğine verdikleri cevaplar karşılaştırılmış. Bir öğretmenin bu ölçeklerden aldıkları en yüksek puanlara bakılarak, o öğretmenin o öğretme stratejisini ya da o liderlik türünü benimsediği sonucuna varılmıştır. Yani öğretmenlerin benimsedikleri öğretme stratejileri ile sahip oldukları liderlik türleri arasında bir bağlantı olduğu görülmüştür.

Öğretmenlerin ölçeklere verdikleri cevapların sonucunda; sunuş yoluyla öğretim stratejisini benimseyen öğretmenlerin, otoriter lider tipine daha yakın olduğu; buluş yoluyla öğretim stratejisini benimseyen öğretmenlerin, demokratik lider tipine daha yakın olduğu; araştırma-inceleme yoluyla öğretim stratejisini benimseyen öğretmenlerin; karizmatik liderlik tipine daha yakın olduğu görülmüştür.

SONUÇ ve ÖNERİLER

Araştırmanın bu bölümünde elde edilen bulgulara ve literatür taramasına dayalı olarak sonuçlara ve önerilere yer verilmiştir. Bu çalışmanın paralelinde yapılan bir takım çalışmalar şu şekilde sıralanabilir:

Aşçı (2006), 9. sınıf fizik eğitiminde buluş yoluyla öğretim ile geleneksel yolla öğretimin öğrenci başarısına etkisinin karşılaştırılması adlı çalışmasında, buluş yoluyla öğretim stratejisinin öğrenci başarısına etkisi ile geleneksel öğrenme yönteminin öğrenci başarısına etkisi arasında anlamlı bir fark görülmüştür. Araştırma, öğrencilerin fiziğe olan ilgilerinin artmasında buluş yoluyla öğrenme stratejisinin daha etkili olduğunu da göstermektedir.

İlbi'nin (2006) yaptığı çalışmada, kimyanın kimi konularındaki kavram yanlışlarını önleyebilmek için, Ausubel'in Sunuş Yoluyla Öğretim modeli ile Bilgisayar Destekli Öğretim yönteminden yararlanılmıştır. Amaç; her iki öğretim yönteminin yeterlilik ve sınırlılıklarını belirlemektir. Çalışma sonucunda deney grubunda bilgisayar destekli öğretimden yararlanılması sonucu bu grubun kimyaya karşı tutumu; kontrol grubuna göre anlamlı çıktığı görülmüştür. Öğrencilerin başarılarına bakıldığında ise, her iki grupta kontrol grubuna göre başarılarında artış gözlenmiştir.

Temizöz'ün (2005) yaptığı araştırma da buluş yoluyla öğretimin ve sunuş yoluyla öğretimin matematik dersine uygulanması ile ilgilidir. Araştırmaya katılan matematik öğretmenlerinin birçoğunun, gerek ders planlarında gerekse derslerinde genellikle geleneksel öğretim yöntemlerini kullandıkları; sunuş yoluyla öğretimin kullanılması daha kolay olacağı ve daha az vakit alacağı ancak buluş yoluyla öğrenmeyi esas alan öğretim yaklaşımında öğrenci başarısı ve öğrenci tutumu konusunda daha etkili olacağı görüşünde oldukları belirlenmiştir. Ayrıca buluş yoluyla öğretim stratejisinin derslerde kullanımı için önerilerde bulunulmuştur.

Akar (2005) yaptığı çalışmada; Buluş yoluyla öğrenme stratejisinin uygulandığı deney grubu ile tüm sınıf öğretimi yönteminin kullanıldığı kontrol grubu arasındaki akademik

başarı açısından anlamlı bir fark olup olmadığını sınamak için yapılmıştır. Uygulama toplam sekiz hafta sürmüştür. Araştırmada “matematik başarı testi” her iki gruba da ön test ve son test şeklinde uygulanmıştır. Araştırmanın sonucunda akademik başarı açısından buluş yoluyla öğrenme stratejisinin tüm sınıf öğretimine göre daha etkili olduğu görülmüştür.

Her iki ölçekte sınıf öğretmenlerine uygulandıktan sonra elde edilen bir takım sonuçlar aşağıdaki gibi sıralanmıştır:

Sonuçlar

Bu araştırma ile ilgili olarak elde edilen sonuçlar aşağıdaki gibi özetlenebilir;

Araştırmaya katılan öğretmenlerin benimsedikleri öğretim stratejileri ile sahip oldukları liderlik türleri arasında yakın bir ilişkinin olduğu belirlenmiştir. Çünkü öğretmenler, kişilik özelliklerinin bilerek veya bilmeyerek eğitim-öğretim ortamlarına taşımakta ve öğretim stratejilerini farkında olarak ya da olmadan buna göre seçmektedirler. Bu sonuçlara göre;

- Sunuş yoluyla öğretim stratejisini benimseyen ya da ağırlıklı benimseyen öğretmenlerin daha çok otoriter liderlik özelliği gösterdiği tespit edilmiştir. Çünkü sunuş yoluyla öğretim stratejisi öğretmen merkezli öğrenciyi pasif kılan bir stratejidir. Otoriter liderlik özelliği gösteren öğretmenler de, benmerkezci ve baskıcı niteliklere sahiptir. Bu nedenle, bu öğretim stratejisi ile liderlik tipinin aynı öğretmenlerde toplanması şaşırtıcı değildir.
- Buluş yoluyla öğretim stratejisini ağırlıklı benimseyen öğretmenlerin daha çok demokratik liderlik özelliği gösterdiği belirlenmiştir. Buna neden olarak, buluş yoluyla öğretim stratejisinin öğrenci merkezli, yaratıcı, özgür düşünceyi ve eleştirel düşünmeyi destekleyici, problem çözmeye güdüleyen bir strateji olması gösterilebilir. Demokratik liderlik türüne sahip öğretmenlerin de, başkalarının fikirlerine saygılı, hoşgörülü ve nesnel niteliklere sahip olmasından dolayı, bu strateji ile bu liderlik türünün örtüşmesi doğaldır.

- Araştırma-inceleme yoluyla öğretme stratejisini sıklıkla benimseyen öğretmenlerin daha çok karizmatik liderlik özelliği gösterdiği belirlenmiştir. Buna neden olarak, araştırma-inceleme yoluyla öğretme stratejisinin öğretmenin yol göstericiliğinde, öğrenci merkezli, yaratıcı, özgür düşünceli ve yeni fikirleri destekleyici, problem çözmeye güdüleyen bir strateji olması gösterilebilir. Karizmatik liderlik türüne sahip öğretmenlerin de, araştırmaya, yaratıcılığa, keşfe götüren, sıra dışı, önder, rehber olmasından dolayı, bu strateji ile bu liderlik türünün birbiriyle bağdaşması normaldir.
- Araştırmaya katılan öğretmenlerin mesleki kıdemlerine bakıldığında, mesleki kıdemi fazla olan öğretmenlerin sunuş yoluyla öğretme stratejisini daha ağırlıklı benimsedikleri, mesleki kıdemi daha az olan öğretmenlerin ise daha çok buluş yoluyla öğretme ve araştırma-inceleme yoluyla öğretme stratejilerini benimsedikleri görülmüştür. Buna neden olarak, öğretmenlik eğitimini yakın zamanda tamamlamış olan öğretmenlerin yeni, güncel ve farklı öğretme stratejilerini, yöntem ve tekniklerini kullanmaya daha istekli olmaları gösterilebilir.

Araştırma sonucunda öğretmenlerin bazı kişisel özelliklerinin sahip oldukları liderlik türleri üzerinde etkisinin olduğu belirlenmiştir. Buna göre;

- Liderlik türlerine sosyo-ekonomik durumun etkisi incelendiğinde, her üç gruba giren öğretmenlerin de genel olarak demokratik liderlik türüne sahip oldukları görülmüştür. Ancak demokratik liderlik türünde ve karizmatik liderlik türünde, yüksek sosyo-ekonomik durumdan düşük sosyo ekonomik duruma gidildikçe sahip olma durumunun azalma eğiliminde olduğu; otoriter lider türünde ise, yüksek sosyo-ekonomik durumdan düşük sosyo-ekonomik duruma doğru gidildikçe artma eğilimi gösterdiği görülmüştür.
- Araştırmaya katılan öğretmenler cinsiyet değişkenine göre değerlendirildiğinde bay ve bayan öğretmenlerin daha çok demokratik liderlik türüne yakın oldukları söylenebilir. Sonuç olarak sahip olunan liderlik türünde cinsiyet değişkeninin belirleyici olduğu görülmüştür.

- Görüşlerine başvuru alan öğretmenlerin mezuniyet durumları incelendiğinde, eğitim fakültesi, fen edebiyat fakültesi, yüksek lisans ve doktora mezunu öğretmenlerin daha çok demokratik ve karizmatik liderlik türüne sahip oldukları ancak diğer fakültelerden mezun öğretmenlerin otoriter liderlik türüne sahip oldukları görülmüştür.

Öneriler

Araştırmadan elde edilen bulgulara dayalı olarak bu çalışmaya ve daha sonra yapılacak olan çalışmalara yönelik olarak bazı öneriler getirilmiştir.

Yapılan Çalışmaya İlişkin Öneriler

- Öğretmenlerin benimsedikleri öğretim stratejileri ile sahip oldukları liderlik türleri arasında yakın bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Bu bilgiden yola çıkarak, eğitim öğretim sistemimizde bu bağlamdaki sorunlara çözüm olması için, öğretmenlerin liderlik türlerinin belirlenmesi ve bunun seçtikleri öğretim stratejilerine yansıdığı fark ettirilmesi önerilebilir.
- Öğretmenlerin kişisel özelliklerinin ağırlıklı benimsedikleri öğretim stratejilerine ve liderlik türlerine etkilerinin göz önüne alınması ve gereken önlemlerin alınması önerilebilir.

Yapılacak Çalışmalara İlişkin Öneriler

- Öğretmenlerin benimsedikleri öğretim stratejileri ile sahip oldukları liderlik türleri arasında yakın bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Öğrencilerin benimsedikleri öğrenme stratejileri ile sahip oldukları liderlik türleri arasında bir ilişki olup olmadığı varsa ne yönde bir ilişki olduğu tespit edilebilir.
- Öğretmenlerin benimsedikleri öğretim stratejileri ile sahip oldukları liderlik türleri arasında yakın bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Bu nedenle tüm öğretmenlerimize liderlik ve öğretim stratejileri seçme ile ilgili

kapsamlı bir eğitim verilirse, öğrenme-öğretme ortamları için daha faydalı olacağı düşünülmektedir.

- Öğretmenlerin bazı kişisel özellikleri ile ağırlıkla benimsedikleri öğretim stratejileri ve liderlik türleri arasında bir ilişki olduğu gözlenmiştir. Ağırlıkla benimsenen öğretim stratejileri ve liderlik türlerini farklı değişkenler açısından da incelenmesi önerilebilir.

KAYNAKÇA

- Akar, F. (2006). *Buluş yoluyla öğrenmenin ilköğretim 2. kademe matematik dersinde öğrencilerin akademik başarısına etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Adana.
- Arıkan, S. (2001). Otoriter ve demokratik liderlik tarzları açısından Atatürk'ün liderlik davranışlarının değerlendirilmesi, *H.Ü. İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 19(1), 231- 257.
- Aşçı, U. (2006). *9.sınıf fizik eğitiminde buluş yoluyla öğretim ile geleneksel yolla öğretimin öğrenci başarısına etkisinin karşılaştırılması*. Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- Bozbey, S. (1997). *Durumsal liderlik ve Türk Kara Kuvvetleri alt kademe lider tiplerinin incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Büyükkaragöz, S. & Çivi, C. (1999). *Genel öğretim metotları*. İstanbul: Öz Eğitim Basım.
- Cafoğlu, Z. (1997). Liderlik; Bilgi-karizma-değişim. *21.Yüzyılda Liderlik Sempozyumu (5-6 Haziran 1997), Bildiriler Kitabı*, Deniz Harp Okulu Basımevi, Cilt-1, İstanbul.
- Çelik, V. (2000). *Eğitimsel liderlik*. Ankara: Pegem Yayınları.
- Demirel, Ö. (2002). *Eğitimde program geliştirme (4.Baskı)* Ankara: Pegem Yayınları.
- Eren, E. (1989). *Yönetim psikolojisi*. İstanbul: İşletme İktisadi Enstitüsü Yayınları.
- Eren, E. (1998). *Örgütsel davranış ve yönetim psikolojisi*, İstanbul: Beta Dağıtım.
- Fidan, M. (1998). *Okulda öğrenme ve öğretme*, Ankara: Yelkentepe Yayınları.
- Goleman, D. Boyatzis, & R.McKee, A. (2002). *Yeni liderler*. İstanbul: Varlık Yayınları.
- Güven, M. (2008). Programda Öğretim- Öğrenme Süreci. B. Duman (Ed) *Öğretim ilke ve yöntemleri*. Ankara: Maya Akademi.

- Habacı, İ. (2012) Development of Scale for Leadership Types Study of Accuracy and Validity. *Middle-East Journal of Scientific Research* 11(4): 416-425, 2012.
- İlbi, Ö. (2006). *Ausubel'in sunuş yöntemi ile bilgisayar destekli öğretim yöntemlerinin kimya ünitelerindeki kavram yanlışlarının önlenmesi açısından karşılaştırılması*. Yüksek Lisans Tezi, İzmir.
- Kaya, İ., Habacı, İ., Küçük, S., Adıgüzelli, F., Habacı, M. (2011). Development of instructional strategies scale: reliability and validity. *World Applied Sciences Journal* 15 (4): 507-516.
- Karasar, N. (1999). *Bilimsel araştırma yöntemi-kavramlar, ilkeler, Teknikler*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kılınç, T. (1996). Liderlikte durumsallığın ötesi, karizmatik liderlik yaklaşımı. *İ.Ü. İşletme Fakültesi Dergisi*, 25(2), 67-108.
- Milli Eğitim Bakanlığı Konak İlçe Milli Eğitim Yayınları (2008), <<http://konak.meb.gov.tr>> (2008, Aralık 22).
- Milli Eğitim Bakanlığı Konak İlçe Milli Eğitim Yayınları (2008), MEB, (2008) <<http://izmir.meb.gov.tr>> (2008, Aralık 22).
- Özarpınar, Y. (1987). *Öğretimde dikkat problemi*. Konya: Selçuk Üniversitesi Yayınları.
- Sabuncuoğlu, Z. & Tüz, M. (1998). *Örgütsel psikoloji*. Bursa: Alfa Yayınevi.
- Senemoğlu, N. (2001). *Gelişim öğrenme ve öğretim*. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Sözer, E. (1998). *Sosyal bilgiler öğretiminde ilke, strateji, yöntem, teknikler*. Anadolu Üniversitesi.
- Şahin, A. (2007). *Öğretim ilke ve yöntemleri*. (Edit: Ocak, G.) Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Şeker, H., Gençdoğan, B. (2006). *Psikoloji ve eğitimde ölçme aracı geliştirme*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Temizöz, Y. (2005). *Buluş yoluyla öğrenmeyi esas alan öğretim ve sunuş yoluyla öğretim yaklaşımlarının matematik öğretiminde uygulanması konusunda matematik öğretmenlerinin görüşleri*. Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- Toktaş, M. (2005). *Tıp fakültesi anatomi anabilim dalı ders notları*. <www.egitim.aku.edu.tr/bsa2.ppt> (2010, Nisan 20)
- Turan, S. (1998). *A Study of organizational commitment in human organizations*. Unpublished Doctoral Dissertation, Ohio; The Ohio University.
- Yılmaz, H. & Sünbül, A. M. (2003). *Öğretimde Planlama ve Değerlendirme*. Konya: Çizgi Yayınevi.

SUMMARY

Each individual who will build the world of the future and take charge of their own country in the coming years will govern the states as a result of the training. People of a country join the educational processes either willingly or not, and a learner, going to school for the first time, will have a positive or negative attitude towards his school as a result of school experience he is expected to undergo.

Teacher is the person who helps the student make up his mind whether he will have a positive or negative attitude while the school or education is introduced to them. Teacher's perception of life and world, his effort to have a smiling face, valuing people around will affect the student deeply. Therefore, teacher with such responsibilities has essential features.

The purpose of this study is to figure out whether there is a relationship between teachers' teaching styles and their current leadership styles. As a means of data collection, two scales which were validated and accurate were used, and data obtained was analyzed in SPSS program. The result was that there is a strong meaningful correlation between the teachers' instructional strategies and their leadership styles.

Research Question:

Is there a relationship between primary school teachers' instructional strategies applied in classroom and their leadership types?

Research Model

"As a descriptive study, which narrates and describes an actual situation, this study involved survey. A survey is a research method that aims to describe an existing situation or a past one within its nature" (Karasar, 1999). Since this method is intensive and appropriate for the content and study filed of the subject, it was decided to be employed.

Population and Sample

Although, there are 115 schools and 2621 teachers in Konak, 1023 of which are primary school teachers (MEB, 2008). In this study, 256 teachers who are 25,02% of total number of teachers working in Konak were asked about their opinions, and the data obtained from teachers' generalizations.

Results

Firstly, it was observed among participant teachers that there is a relation between leadership types and instructional strategies they employ in their classes. It is believed that the reason is that teachers, on purpose or not, bring their personality features to classrooms, and they choose the instructional strategies according to their personality features. Also, it was observed that teachers prefer presentation method, all the time or mostly, tend to apply authoritative leadership their classroom since this method keeps the teacher in front and students remain passive or listener only. Then, authoritarian leaders have some features like being self-centered and dominant. Therefore, it is not surprising that both the method and leadership type are observed in the same persons.